

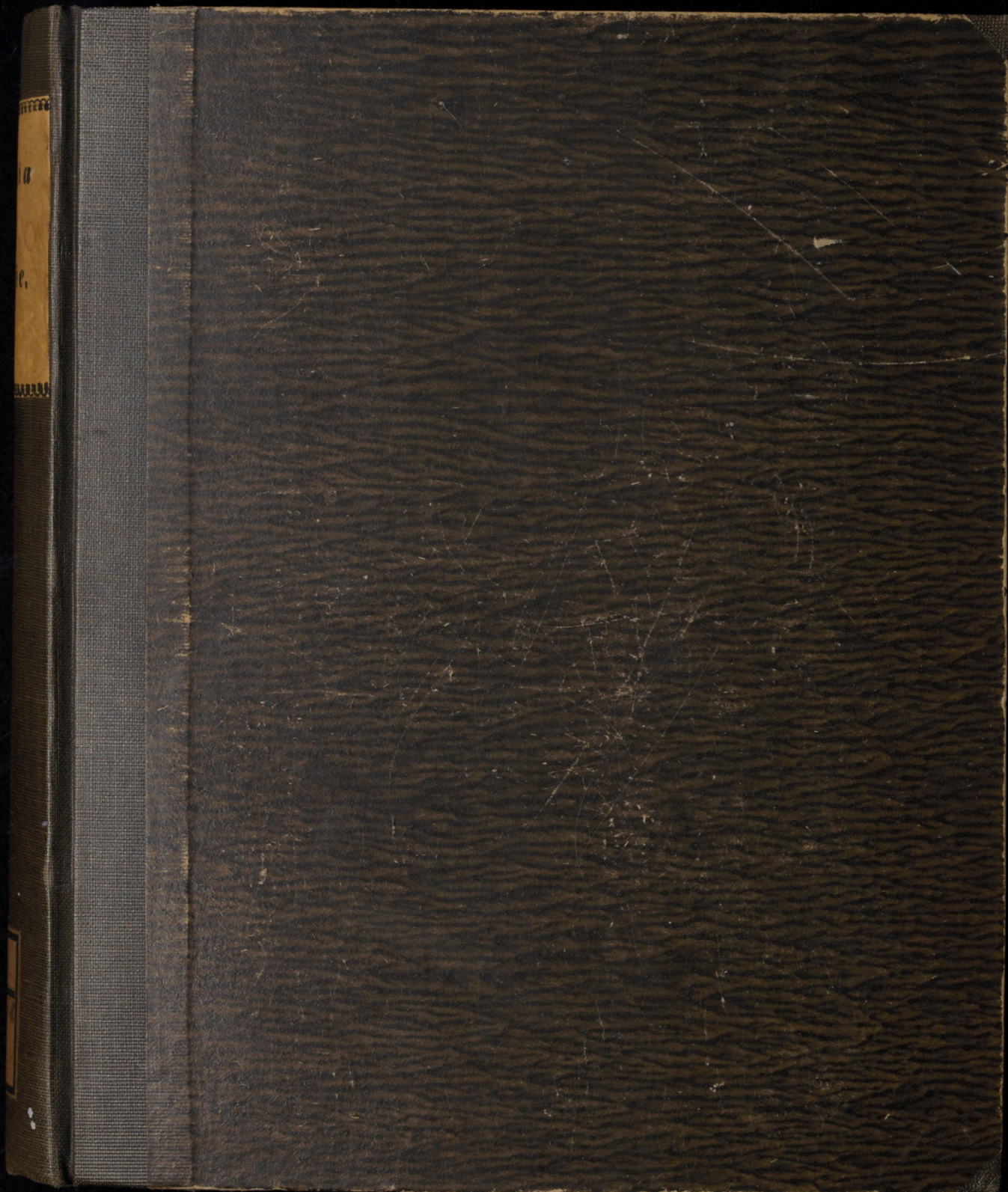
**Dissertatio Philosophica De Spectris : Qvam Assistente Dei Gratia nec non
Consensu Amplissimi Ordinis Philosophici, In Celeberrima Pomeranorum
Academia**

Gryphiswaldiae: E Typothesiâ Matthaei Doischer, [1690?]

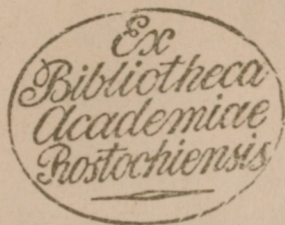
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn173737871X>

Druck Freier Zugang

GV. 1030.^{1-18.}

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

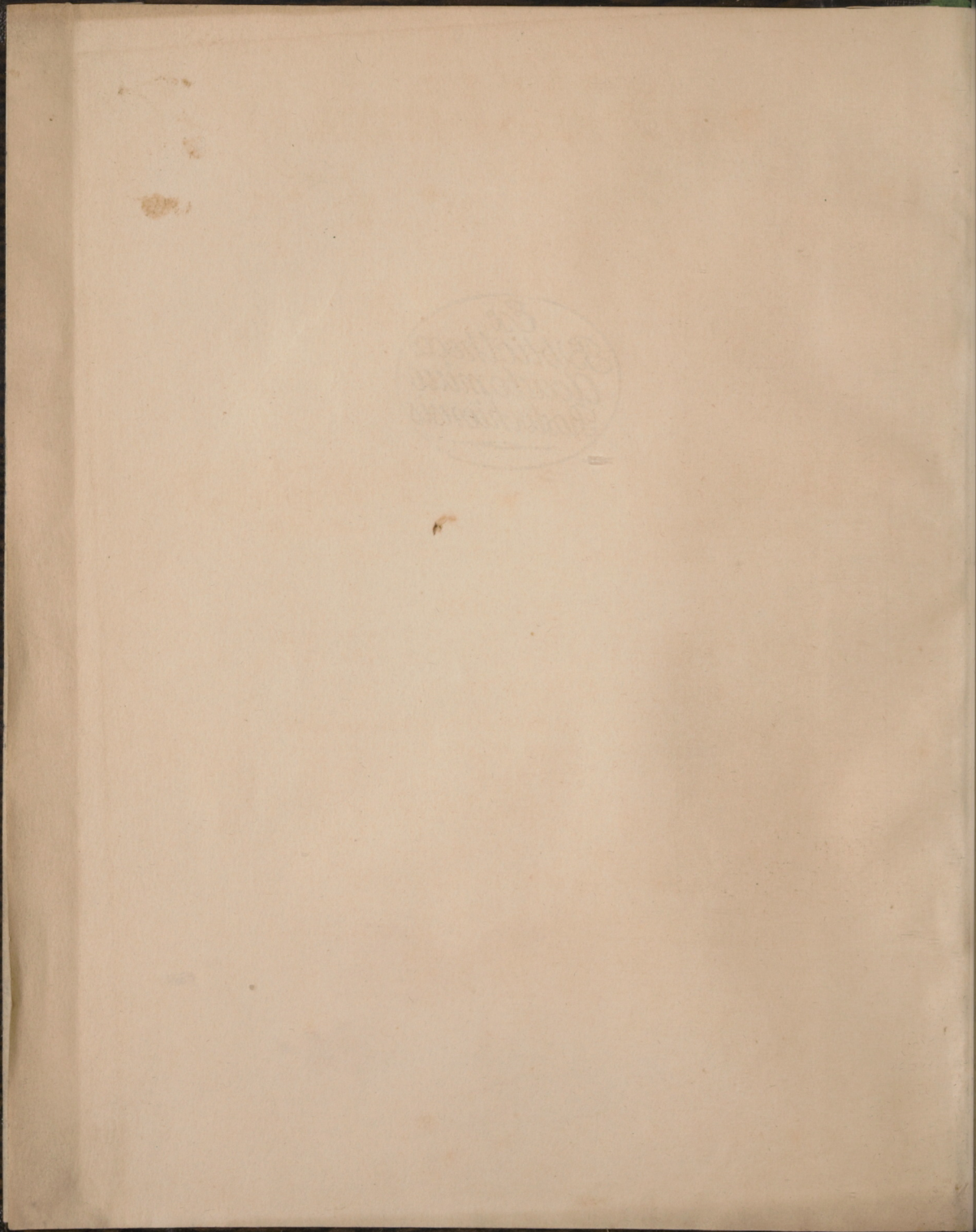
14.

15.

16.

17.

18.

14.
179

DISSERTATIO PHILOSOPHICA

De

SPECTRIS,

Quam

ASSISTENTE DEI GRATIA

nec non

CONSENSU AMPLISSIMI ORDINIS
PHILOSOPHICI,

In

Celeberrima Pomeranorum Academia

sub

PRÆSIDIO

VIRI CLARISSIMI

DOMINI

M. GEORGII CHRISTOPH. LEMMII,

RUGIANI,

Fautoris sui Colendi,

In

Auditorio Minori ad diem 23 Maji horis mat.

Exercitii gratia

Placido Commilitonum Examini

sistit

JOH. HEINR. HÜBNERUS, Marchiacus,

S. S. Theol. & Phil. Stud.

AUTOR.

GRYPHISWALDIÆ,

Et Typotheca MATTHÆI DOISCHERI, Acad. Typographi.

15.
16.
17.

151 5
INCLUTÆ GRYPHISWALDENSIS ACADEMIÆ
MAGNIFICO DOMINO
RECTORI,

*VIRO PRÆ-NOBILISSIMO, AMPLISSIMO
& EXCELLENTISSIMO
DOMINO*

FRIDERICO GERDESIO,
Jcto & Antecessori Famigeratissimo,
Consistorii Regii Directori gravissimo,
Magnificæ Facultatis Jurid. SENIORI,
ac h. t. Decano Spectatissimo.

ut et

*VIRIS SUMME REVERENDIS, AMPLISSIMIS,
EXCELLENTISSIMIS*

DN. AUGUSTINO BALTHASARI,
S. S. Theol. Doctori longè celeberrimo, ejusdemq;
P. P. primario, Consistorii Regii Præsidi gravissimo,
Ecclesiarum citerioris Pomeraniæ & Principatus
Rugiæ Superattendenti Generali emi-
nentissimo.

&

DN. JACOBO HENNINGIO;
S. S. Theol. Doctori celeberrimo, ejusdemq; P. P.
famigeratissimo, Consistorii Regii Assesori dignis-
simo, Pastori ad D. Jacobi vigilantissimo,
Nec non

15.

16.

17.

Nec non

VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, EXCELLENTISSIMO
DN. M. JOACHIMO ROSENOVIO,
Mathem. Professori Ordinario dignissimo, Inclytæ
Academiæ Gryphisw. & Amplissimæ Facult. Philosoph.
Seniori, ac h. t. Pro-Decano Spectatissimo.

Atq;

VIRIS PLUR. REVERENDIS CLARISSIMIS
& *PIENTISSIMIS*

DN. M. JOHANNI STEPHANI,
Archi-Diacono ad D. Nicolai Ædium sacrarum
Capiti Vigilantissimo,

DN. M. THEODORO PYLIO,
Diætæ Ædis Diacono Fidelissimo.

Deniq; etiam

VIRO PRUDENTISSIMO, SPECTATISSIMO
& *INTEGERRIMO*

DN. CHRISTIANO MATTHIÆ,
Reipubl. Gryphisw. Senatori dignissimo,
Conterraneo suo suspiciendo,

DOMINIS PATRONIS, PRÆCEPTORIBUS
ac FAUTORIBUS SUIS MAGNIS.

Disertationem hanc Philosophicam

In studiorum suorum commendationem cum omnigenâ
Prosperitatis & benedictionis divinæ voto
submisit offerre

JOH. HEINR. HÜBNERUS, A. & R.

153 5

I. N. J. A.
P R O O E M I U M.

Non miranda mirari, & pavere non pavenda; est nostræ naturæ nostræque ingenii conditio. Miramur verà simplicitate varias Diaboli, mille fraudum artificis, quas callet artes. Pavemus nil sapientes infensissimi hostis, quibus miseræ mortalium progeniei imponere atque nocere anxie desiderat & tentat, ludibria & præstigias. Verum enim verò penitus paulo rem insipientes, non digna admiratione, non digna pavore ac stupore deprehendimus. Audiamus sapientes Naturæ Indagatores, quibus risui se Diabolus cum omnibus suis artibus etiam subtilissimis exponit; Hi enim sciunt, sola naturæ vires superantia miranda esse, non Diaboli opera, quæ naturæ quidem non semper consona, attamen nec supra naturam sunt. Legamus divinissimos s. Literarum Interpretes, qui ex sancto sancti spiritus ore omnes sanguine innocentis Agni JESU christi redemptos, immunes ab omnibus satanæ insultibus prædicant. Quid ergo metuimus, ubi nil metuendum? Quin potius præserti simus animò, omnesque Diaboli sive illusiones, sive terribilita videamus. Huic igitur rei fomenta aliquò modò ministrare nos ausi sumus, dum de Spectris, ceu non ultimo ludibriorum cacodæmonis genere, breves quasdam, pro ingenii modulo tractatas, Quæstiones judicio Eruditorum dextro sistimus, oculis autem simplicium subjicimus. Quod conamen nostrum, quæcunquæ etiam sit, quin gratum benevolo Lectori non dubitamus, hoc quasi symboli loco ponentes:

Grandia conentur grandes, Nos parva subimus:

Namque decet vires noscere quemque suas.

Tu autem, DEUS Ter Opt. Max. rege hunc nostrum laborem, aliisque cepta, ut longius ac latius in Regnum christi propagetur, satanæ contra imperium magis magisque collabascant, Amen.

Quæstio I.

An dentur Spectra?

§. I. Accingentes nos operi, Quæstionem 70^æ 1^æ, non immeritò in initio pertractamus: quæ quidem quæstio, ex gravissimorum Logi-
corum judicio, non nisi dubiis rebus præmittenda, adeoque hic loci,

A

ubi res

15.

16.

17.

ubi res in apico est, prætermittenda erat; Verùm, cùm reperiantur nihilominus, qui adversantium partes sustinent, & *vel in defectu* peccent, *vel in excessu*, haud præter institutum censemus, in ipsam inquiri Spectrorum existentiam.

§. 2. In defectu peccantes è Cordatioribus Ethnicis *Philosophi quidam* fuerunt, qui (Plutarcho Teste *in Dione*) an Spectra dentur? dubitarunt; Simulacra enim & nocturnas apparitiones haud apparuisse crediderunt viris bonis & fortibus, sed mulieribus vecordibus, pueris atq; ægrotis. Præter hos *Cardanus* quoq; *in Libb. de Rer. Var. & Rer. subtil.* ambigere de Spectrorum existentia videtur. Sed iis meritò optimam vitæ Magistram, Experientiam, & tam ex Sacris quàm profanis exempla, quibus nitimur, opponimus. Ex Sacris in promptu est Spectrum istud Diabolicum, quod sub formâ Samuelis (nequaquam enim verus Samuel fuit, ut prolixioribus præter Gerhard. *in LL. Th. Rom. VII. f. 229.* & *Wierum de Prestigiis Dam. p. 105. seqq.* Balduinus monstravit *lib. 2. Cas. Consc. cap. 7. &c.*) Sauli apparuisse legitur *I. Sam. xvi.* Sic & de Spectris Babylonis *Esaias* testatur *c. XIII. & xxxiv.* Et in *N. T.* Discipuli Servatorem, sub crepusculo in mari ambulantem *Matth. xiv. 25. 26.* item post Resurrectionem obseratis januis in medio ipsorum stantem, pro Spectro habebant *Luc. xxiv. 37.* Quibus adde *Sap. xvii. 15,* ubi Spectrorum, Ægyptum infestantium, mentio extat; & *2. Macc. iiii. 25.* ubi *Heliodoro*, Seleuci Regis Asiæ Ministro, templum Hierosolymitanum Sacrilegè spoliaturo, equus cum formidabili eqvite, qui impetum in ipsum facturus videbatur, apparuit. Profana verò *Exempla & Testimonia* si desideras, tantus eorum numerus est, ut harum excedant pagellarum angustiam: aliquot enim volumina iis compleri possent; Eorum tamen aliqua in sequentibus expecta, quæ de Spectrorum, ut credimus, existentia dubitare neminem sinent.

§. 3. In Excessu verò hic *Papæi* peccant (1) *plurima spectra confingendo*: quemadmodum *Bonifacius VIII.* Cœlestino antecessori per Canalem, ceu aliquis Spiritus, suggestit, ut aut Pontificiâ sese abdicaret dignitate, aut coelum amitteret: Cui cum attenderet & obtemperaret Cœlestinus, mox *Bonifacius* (quod in Proverbiis est) *intravit ut vulpes, regnavit ut Leo, exiit ut canis.* Cui geminum est, quod apud Alexandrinos obtigit, ubi, cum Episcopus eligeretur *Prolerius* quidam; *Timotheus Ælurus*, nigrò indutus habitu, monachorum cel-
lulas

Iulus noctu perrepsit, & Legatum DEI simulans monuit, ut relicto
 Proterio Alurum constituerent Episcopum: quod & factum. De aliis
 Conf. *sleidan. Lib. IX. sub Anno 1534.* (2) *spectrorum naturam per-*
verse explicando: pro ipsis siquidem Defunctorum animabus ea ven-
 ditant, ut paulo post evicturi sumus *Qvæst. III.* (3) *Varias circa spectra*
nugas agendo, vel enim audiunt eadem (quod tamen expresso DEI
 mandato Deut. XVIII, 11. Esa. VIII, 19. Luc. XVI, 31. repugnat) vel
 interrogant, *an & quare sint damnati? num propter libidinem, ava-*
ritiam aut superbiam? num propter non prestitam charitatem? num
propter ortam Lutheranorum Hæresin? item *quid strepitu suo sibi*
velint? an Hæretici (Lutherani) corpus forsan effodiri, & alio trans-
portari desiderent &c. vel Peculiaribus formulis adjurant, de quibus
 vid. *Reinh. Bak. in Expos. Evangel. Part. I. p. 202.* Vel deniq; pellere
 eadem student ridiculis admodum remediis. Præter diras enim &
 imprecationes ferra quoq; , arma, ignes, odores, lapides, aliasq; res
 sensibiles interdum adhibent, vid. *schott. Lib. 2. Ph. Cur. cap. xxxvii.*
seqq. item reliquiis Sanctorum, aquæ benedictæ, Sacrificio, Missis,
 peregrinationibus ad loca Sanctorum, cereis eum effuso oleo, aliisq;
 nugis hæc in re multum tribuunt: contra quæ *Confer. Balduin. Libr.*
III. cas. consc. c. VII. p. 621.

Qvæst. II.

Quid sint Spectra?

§. 1. Prius, quàm ad descriptionem ipsam descendamus, paulo
 accuratius vocis Spectri naturam & significationem indagare, non abs-
 re fore putamus. Originem illa ab obsoleto verbi *specio* (quod est
video) obsoleto supino *spectrum* sumit; non secus ac à supino *clausum*
 claustrum, item à *scalptum* scalprum, prognatum esse novimus. Hanc
 autem originem consideranti facilè surgeret opinio, non, nisi quæ
 oculis subjiciuntur, nomine spectri venire. Verùm mittatur opinio,
 latius enim appellatio Spectri extenditur, etiam ad ea Dæmonum
 terriculamenta, quæ aliis sensibus sese objiciunt. Quod infra doce-
 bimus *Qvæstione VI.*

§. 2. Præterea sciendum, nomine Spectri interdum gaudere (1)
 quædam, quæ naturali modò sunt, ut (a) *ignis fatuus*, qui motu est
 instabili, modò enim allevatur, modò suppressitur, modò præcedit,
 modò sequitur: cui tamen haud rarò Diabolus se immiscet, quò eò

15.

16.

17.

commodius hominibus nocere possit. Sæpius enim audivimus, homines noctu iter facientes putasse, se candelas vidisse, in proximo pago lucentes, quas autem si secati sunt, aberrarunt, & in paludes se præcipitarunt. (β) *Ignis lambens*, qui hominum vestibus & Capillis, equorum pilis & aliis, sine noxâ tamen, adheret. (γ) *Res noctu lucida*, ut sunt ligna putrida, squamæ piscium nonnullorum, lampyrides &c. (δ) *Echus voces*, admodum clarè & distinctè pronuntiatæ, ac nimium frequenter iteratæ, quarum Exemplum vid. *ap. Card. Lib. de Subt. Rer. XVIII. p. 955. Morbis* (ε) etiam nonnullis Spectri nomen competit, ut *Lycanthropia* (hoc enim morbo correpti, putant se lupos esse, ideoq; Campos & Sylvas petunt, oves hominesq; infestant) iterum *Epibialti*, qui morbus ita opprimit hominem, ut neq; vox clamore, neq; ullum membrum motione officium facere valeant. Non rarè etiam (ζ) Spectris annumerant *visa Ebriorum quorundam*, qui umbras transliunt velut foveas, & canes si viderint, leones arbitrantur; item (η) *res falsè apprehensas*. Schottus enim in *Phys. Cur. Lib. II. c. 6.* se novisse, inquit, religiosum è Societate suâ virum, apprimè meticulosum, qui, noctu aliquando splendente luna per collegii ambulacrum transtiens, Corporis sui umbram in oppositum parietem conspexerit projectam, territus vehementer, quod Spectrum putaret, fugam meditatatus sit; ast generosè se tandem vincens gressum non solum stiterit, sed concitato etiam gradu contra iverit, frontem cum impetu parieti allidens. Deinde (2) Spectri nomine etiam nominari *artificialia quædam* possunt, quæ Card. refert *Lib. XV. de Rer. Var. c. 86.* quando vel Scarabæi, vel Testudines, vel Cancris cæmiteriis cum exiguis candelis sparguntur, aut mortuorum capitibus intra candelæ conduntur, aut locustarum dorsis candelæ annectuntur: cum hæ profiliunt, ignis saltare videtur, aut omnia, quæ in domo sunt moveri videntur &c. quæ singula certo quodam artificio fiunt.

§. 3. Cæterum de recensitis illis differere, nostri nunc instituti ratio non permittit; sed h. l. *Dæmonum apparitiones* intelligimus, sive ille noctu fiant, sive interdiu, sive assumptò aliquò Corpore, s. sine Corpore; sive domi, sive foras, sive in montibus, vallibus & sylvis, sive in Campis, paludibus &c. Hæ nobis sunt Spectra, aliis *Visa, ostenta, Lemures* &c. Græcis autem *Φάσματα, Φαντάσματα* dicta. Quæ proinde ita describi possunt quod sint *spiritus mali completi, vel*

157 5
in assumtis corporibus visui, vel sine corporibus, sive sono sive strepitu,
auditu: se nostro objicientes, variâq; loca, bruta, & maximè hominum
genus, infestantes.

§. 4. Spiritus dum vocantur, memineris, vocem Spiritus bifariam in Philosophia sumi (1) Physicè pro Corpore subtili, qui Spiritus in vitalem, naturalem & animalem dividi consuevit. Pariter & Spiritus vocantur formæ corporis, è crassioribus extractæ materiis, ut Spiritus volatilis salis, vini, &c. (2) Metaphysicè & Logicè pro Substantiâ immateriali, Corpori contradistinctâ; vid. scharff. Pneumas. Lib. I. c. 1. Posterior acceptio hic locum habet. Quando insuper dicimus Spiritus malos, excludimus bonos, nempe Angelos sanctos, de quorum apparitione non agimus. Dumq; completos appellamus, Defunctorum animæ remouentur, quæ in statu separationis sunt Entia incompleta, quoniam cum Corporibus Ens tandem completum efficiunt.

Quæstio III.

An Anima Defunctorum viventibus ut Spectra appareant?

§. 1. Negativam sinè ambagibus amplectimur. Animæ enim Defunctorum separatæ si appaterent viventibus, fieret hoc vel sine Corpore, vel in corpore. Non autem apparent sine corpore, quia tum videri non possent; Spiritus enim, omnis Materiæ expertes, sunt. adedq; nec visu nec auditu percipi queunt. Neq; se sistunt in Corpore: hoc enim esset vel proprium vel alienum. Non proprium: sic enim sequeretur resurrectio Corporis defuncti (quod tamen placidè in sepulchro quiescit) & cum denuo separarentur anima & Corpus, homo secundò moreretur. Neq; alienum: qui enim anima in Corpus alienum agere posset, quæ non nisi in suum agere potuit? Et quomodo in statu imperfectionis hoc præstaret (in quo incompletè & imperfectè subsistit scharff. pneumat. l. 4. c. 2.) quod non potuit in perfectionis suæ debitæ statu, ubi unita cum corpore perfectum Ens constituit.

§. 2. Equidem Martinus Delrio Libr. II. Disq. Mag. Qv. XXVI. sect. I. seqq. item Gasp. Schottus in Phys. cur. Libr. II. c. XII. seqq. non tantum Testimoniis Gentilium, Judæorum, Chaldæorum, Mahometarum, Ictorum, Patrum, Theologorum suorum, Historicorum &c. sed etiam quàm plurimis Exemplis animarum (tam Beato-

rum in cadavere, aut assumto corpore, ab Angelo quodam formato; quàm DAMNATORUM, aut in Cadavere, aut Corpore assumto, à Dæmone formato) interdum bonorum operum, interdum Orationis subsidium petendi ergò, à viventibus visarum, apparitionem probare suscipiunt. Sed tantum abest, ut à sententiâ nostrâ moveamur, ac fidem Testimoniis & Exemplis, copiosè à dictis adductis, adhibeamus, ut potius omnia ea rideamus, & cum B. D. Balduino respondeamus: Certissimum esse, animas Defunctorum non redire, sed, quando apparere visæ sunt, illusiones diabolicas fuisse. Aut enim animæ Beatorum sunt, & hæc quiescunt in manu DEI & non patiuntur tormenta sap. III, 1. Aut animæ Damnatorum in inferno, sed ex hoc nulla est liberatio, nullus ad viventes recursus, quia magnum inter damnatos & viventes chaos formatum est, ut ultro citroq; commeandi non detur locus Luc. XVI, 26. Hæc duo tantum loca, cælum nimirum & infernum, post obitum notat s. scriptura Marc. XVI. Job III. Et paulo post: Nulla anima, absq; corpore suo, apud nos oberrare poterit, multò minus sonum, aut gemitum, aut etiam vocem humanam edere potest: talia enim per organa corporis sunt: corpus autem in sepulchro jam in cineres redactum, vel aliò modò corruptum à DEO, non nisi extremo judicìo restituitur anima sua & c. lib. III. de Cas. Consc. c. VII. consule etiam Gerb. Tom. VIII. LL. c. VII. §. 160. seqq.

Quæstio IV.

An Spectra cum Corpore visibili appareant?

§. 1. Ad hanc quæstionem maximè affirmando respondemus, tot tantisq; apparitionum Dæmoniacarum Exemplis illam confirmantibus. Nullum igitur præter hæc probationis argumentum apponemus. Et quidem primò observari meretur quod gloriosissimi etiam DEI apparitionem mentiri veritus non sit nequam ille Spiritus. B. Martino Turonensi Presbytero (ut in vitâ ipsius legitur cap. 25.) oranti aliquando purpurâ tectum, diademate gemmis & aurò ornatum, serenâ fronte & ore læto, apparuit Spectrum, *agnosce me*, inquam, *Martine quem cervicis; Christus Ego sum*: iteranti autem poscentiq; orationis cultum, Episcopus deniq; *Ego Christum*, respondit, *nisi eo habitu, formâq; quâ passus est, nisi stigmata crucis ferentem, venisse non credam*. Quò auditò Dæmon factorem, indignationis suæ indicem, post se relinqvens teterrimum, disparuit.

§. 2. De-

159 5

§. 2. Deinde *Hominis* etiam formâ indutâ, ceu deceptioni commodissimâ, sæpe viventibus apparuisse Spectra, apud omnes constat. Interdum enim integri Spectrorum Exercitus visi leguntur. Sic refert *Schott. l. c. c. X.* ex Joh. Trithemiô, non longè à Wormatiâ multis diebus ac noctibus maximam armatorum & equitum & peditum multitudinem observatam esse: quâ ipsam Historiam *Christ. Besoldus Fictus Lib. de Vita & Morte p. iii.* ex Nicolao Leonico adduxit. Sæpe etiam imagine hominis certi alicujus & noti, jam mortui jam viventis, jam Viri jam sæminæ; sæpe incerti & ignoti hominis specie, nunc monstrosi nunc perfecti, nunc viri nunc sæminæ, nunc pueri nunc senis, Spectra visa, hinc inde apud Autores legere est. *Wierus lib. I. de Prest. Dam. p. 84.* memoratu dignam, simul & horrendam, historiam memoriæ prodidit, *tibicen quidam*, inquit, *Hammele ad eliciendos mures conductus, sequenti rependit facinore ingratitude, cum illi ex pacto non satisfaceret. Nam An. 1284. d. 25. Junij hunc tibicinem (Omnicolorem nuncupatum ob vestis varietatem) centum & triginta pueri Hammele nati sequuti sunt, & calvaria sub monte, Roppen dicto, perierunt, unus superstes relictus narravit.* Plura qui desiderat *Conf. Gas. Schott. l. c. Dclv. lib. c. Balduin. Lavater. de spect. & Lemuribus. Job. Georg. Godelmann. Tract. de Magis & veneficis deq; bis recte puniendis*, qui 4. Exempla cap. 1. adduxit, quæ legens obstupesceres & comæ starent, ob prolixitatem evitandam à nobis omissa.

§. 3. *Brutorum* quoq; sub formâ non rarò Spectra conspecta esse, vel millibus posset demonstrari exemplis. *Canis nigri* effigie Spectra arcas divitiis refertissimas custodivisse, *Cardanus* habet *Lib. XIX. de Subt. Rer. p. 968.* *Serpentum præterea, Draconum, Arenarum, Bufonum, Corvorum, Cornicum, Vespertilionum, Merularum, & passerum; Leonum* itidem, *Equorum, Ursarum, Simiarum, Asinorum, Hircorum, Luporum*, aliorumq; specie, hominibus illuisse, imposuisse, molestiam creasse, variaq; damna intulisse, experientia testis est, & adductorum Scriptorum Autoritas. Hoc interim mirandum, & divinæ omnino Providentiæ ascribendum, nusquam, Spectra *Agni* aut *Columbæ* specie abusa, legi; forsân ex voluntate DEI non permittente (ceu loquitur *Reyherus in Margar. Philos. p. 84.*) ut duas hæc creaturas, quarum alterâ *Salvator*, alterâ *Spiritus S.* adumbratur, ad defraudandos homines adhibeant pessimi *Spiritus*; vel voluntate propriâ, quia tantopere à DEO

15.
16.
17.

à DEO abhorrent, ut quaecumq; ipsius notam vel similitudinem refa-
giant, & pessimè avertentur. Carent hæc animalia dolo, ut prædicat
Schor. l. c. p. 288. ex ore Delrij.

§. 4. *Plantarum* deniq; imaginibus nonnunquam se Spectra occul-
tasse, ex Exemplis apud Autores citatos citatis, quæ nos brevitatis studi-
osi studio omisimus, manifestum erit. Prolixiora interim desiderans
adeat, velim, *Joh. Præterii Anthropodem. Plutonicum*, ubi de variis
Spectrorum assumtis formis per integrum tractatum ex instituto agit.

Quæstio V.

*Qualia sint Corpora, quæ Spectra induunt, & quomodo
in illas agant?*

§. 1. Diximus modò, vel hominum, vel brutorù formis præcipuè
Spectra apparere, nunc, *qualia sint Corpora, in quibus se sestrunt?*
subjungendum. Ea proinde vera & realia esse, in dubium nemo facile
vocabit. Ast, an animata & viventia sint? non immeritò disquiritur;
ad quod tamen facilis responsio: namq; aut cadavera aut ex alia mate-
ria formata Corpora sunt. *cadavera* quæ assumunt, *vel hominum*
sunt, nondum sanie l. tabe confecta; *vel brutorum* seu vera Corpora
quæ celerrime aliunde adducunt, sive itidem cadavera. Ut plurimum
Corpora ex aère, aliisq; partibus igneis, terreis, vel vaporibus aut exha-
lationibus spissioribus, aptis suis structuris ab ipsis efformata sunt; quæ
commixtione facilius membra conglutinare, condensare & colores
exprimere malignus Spiritus valet. Eadem verò Corpora, quod ex
aëreà constant Substantiâ, faciliè rareferi, condensari, ac proinde dila-
tari ac spissari, Dæmonis ope, possunt. Caleferi autem non faciliè
possunt, d. frigida plerumq; existunt, ut *Exempla apud VVier. lib. I.
de Præst. Dæm. c. 13. & Francisci In der Schaubühne part. I. p. 931. seqq.*
commonstrant. Causam rei si exposcis, illam reddit curiosus *Schor.*
loc. cit. Cap. XXXII. quod cadaveribus assumtis teporem aliquem
communicare Spectra non sufficiant, nisi à DEO hoc præstare ipsis
concedatur; *hæc enim permittente facit Diabolus, quod potest, probi-*
bente autem hoc, quod potest, non facit, ut præclare *Gregor.* loquitur.

§. 2. Quomodo autem in Corporibus assumtis agere possint,
restat ut dicamus. Forma Corporum horum non est *informans*, quo-
niam non essentialiter, sed accidentaliter tantum Spectra cum his unita
sunt; verùm *assistens* saltem, neq; secus ac nauta navem gubernat,
Spectra

161 5

Speetra regunt Corpora assumta, scil. non motu vitali, sed locali. Facile proinde cuique patet, omnes Spectrorum actiones, respectu ipsorum, non vitales esse nec veras, quoniam ab animato Corpore non proficiuntur. Si *instes*, quod tangant, urant, verberent &c. *noveris*, vel aere vehementius concitato, vel aliis Corporibus id praestari. Hinc & *sermo*, *risus*, *tumultus*, *clamores*, *strepitus* &c. qui a Spectris fiunt, non sunt verè & univocè tales, quippe ad quos edendos anima requiritur, partes Corporis ceu instrumenta informans. Ser-mone quidem ut plurimum illò utuntur, quò regionis illius incolæ, ast & hunc tanquam humanæ voci similem in aere producant. Non enim loqui propriè & vitali actione dici possunt, haud secus ac si quis artificiosè instrumentò quòdam, vel tibià vel tubà, sonum vocis humanæ exprimit; vel uti valles cavæ exceptam & repercussam vocem articulatè admodum reddunt. Maximè autem hoc fit ex aëris collisione & arte subtili præstigiatoriâ. Vid. *Delr. Disq. Magic. Lib. II. p. 28. Sect. 3. schott. loc. cit. C. XXIX. seqq.*

Quæstio VI.

An Spectra præter Visum, etiam Auditui & Tactui objiciantur?

§. 1. Assumtò interdum Spectra apparere Corpore, paulò ante constitit; superest, ut ordine servato definitionis nostræ, *an spectra etiam sine Corpore percipi queant?* ostendamus. Scilicet malignus ille Spiritus, uti variis modis misero mortalium generi terrores incutere tentat, ita & sapius id præstat, objiciendo se (1) *Auditui*. Notum est, in Domibus, quæ Spectris obnoxia, interdum exoriri horribiles sonos, risus, cachinnos, gemitus, ejulatus, strepitus; interdum etiam Inhabitantes noctu, ollas patinas & mensas subverti, & per scalas dejici, audire; candelà autem accensà, vel sole exorto, nihil loco motum deprehendunt &c. Sic *Card. Lib. XIX. de Rev. subt. ex Erasmo Rotero-d. de Oppido Schiltach, 8. milliaribus à Friburgo distante, dzmonis fraude Anno Christi 1533. 4. Id. April. die Jovis ante Pascha, in cineres redactò, memoratu digna refert: Demon, inquit, sibilò signum dedit è quadam parte adium. Caupo, suspicans esse furem, ascendit, & neminem reperit. sed idem signum ex altiore coenaculo redditum est. Et huc conscendit caupo, furem persequens. cum nec illic quisquam appareret, sibilus auditus est è fastigio fumarii: illic retigit*

15.

16.

17.

recigit cauponis animum, esse Demoniacum quiddam, unde suos iussit
esse praesenti animo. Acciti sunt sacerdotes duo, & adhibita exorcismus:
ubi respondit, se esse Daemonem. Rogatus, quid illic ageret? ait, se
velle exurere oppidum. Minitantibus sacrificiis, respondit, se pro
nibilo ducere minas illorum, quod alter esset scortator, uterq; fur. &c.
Atq; hinc paulo post totum oppidum conflagravit. Clüverus etiam
lepidam quandam Historiam, quæ in Rugiâ Insulâ, circa lacum pro-
fundissimum, olim evenerit, annotat, quam vide Lib. III. Germ.
Antiq. c. XXVII. f. 307. & apud Micræl. Lib. I. Chron. Pom. p. 20.
Observes autem, quod Spectra, uti videri, ita & audiri saltem ab iis
possint, à quibus volunt: aliis verò, à quibus nolunt, impedimenta
adferunt, quò minus Species ad oculum vel auditum ipsorum perfe-
rantur. Vid. Francisci Schaubühne part. 1. p. 909. 910.

§. 2. Tactui autem (2) quibus quàmq; variis modis objiciantur
Spectra, annotat in *Phys. Cur.* Curiosus Schottus lib. 2. c. 28. nempe
aliquando sine ullâ Corporis læsione: aliquando tactos protrudunt
& præcipites agunt: aliquando urunt, verbera infligunt: aliquando
ipsam necem inferunt: aliquando non corporibus tantum sed & bonis
fortuna incommodant: aliquando deniq; ad stupra compellunt.
Quæ singula egregiis ibidem Exemplis illustrat. Inter quæ & hoc
reperire licet: meminit, se & audivisse sæpius, & legisse apud Joach.
Rheticum de quòdam, mirabilem Planetæ Martis motum cognituro,
qui Diabolo se devoverit, si eò deferretur, ubi rem propè inspicere
liceret: his cogitationibus ac desideriis intentus, cum in cubiculo suo
sedet, à Spiritu quodam arreptus capillitio cubiculi tholo alliditur, ac
ter quaterve circumactus in terram, cum impetu deturbatur, his additis
verbis: *sic est motus Martis*. Quomodo Stupra intentaverint Spectra,
ex Thyrao exemplis duobus monstrat, altero Incubi, altero Succubi,
quorum illud Bonnæ in Diœcesi Colonienâ contigit, hoc Prumiæ in
Eisliâ. Bonnæ, inquit, cum quidam filia sua pudicitia timens, illam
in solario domus suæ, si quando exiret, includeret; spiritus in forma
adolescentis ad virginem ingressus, cum illâ rem habuit. Egerrimè
tulit illa se à spiritu deceptam, tantumq; non in furorem rapiebatur.
Pater filia casum miseratus, ut in posterum à spiritu molestia libera
esset, ipsam alio misit. Apparet mox Demon Parenti, uxorem suam
repetens, & stomachabundus ita pectus ipsius percussit, ut post san-
guinis

163 15
gruinis vomitum tertiam die exspiraverit. Præmia verò non fœmina, sed vir Diaboli versutias expertus est; verum tamen justâ suâ culpâ. sollicitaverat ille puellam, ut ad se intempestâ nocte veniret, libidinis explendæ causâ. Venit, non illa, sed in illius formâ spiritus nequam, sedumq; concubitus perfectis, quâ de re plura Quæstione XII.

Quæstio VII.

Quibus in locis Spectra tumultuentur, cur etiam & quo tempore?

§. 1. Quamvis nulla fermè loca reperiantur, in quibus non aliquando Spectra appareant, sunt tamen in specie quædam, quæ præ cæteris infestantur. Hæc autem sunt vel publica, vel privata. Publicis annumerantur Tempa, Cæmeteria, Monasteria, Curia, Therma, Balnea, Deserta & Solitudines, Campi, Sylva, Montes, Paludes, Flumina, Maria, Stagna &c. Privata loca, in quibus haud raro Spectra conspiciuntur, sunt Arces, Domus, Fundi, Horti, Fodina & Specus Subterranei, loca ubi prælia commissa, it. ubi manent crudeles homicidæ &c. Hoc assertum exemplis præbare, supervacuum ducimus, quandoquidem & quæ jam retulimus satis illustrant, & plura (quæ apud Schott. & Delv. videri possunt) avido Lectori ex voto satisfacient.

§. 2. Videre autem operæ pretium erit, quàm ob causam maximè Spectrorum tumultus fiat? Observari plerumq; solent (1) ubi cadavera quædam inhumata relicta sunt. Exemplum habet Plinius secund. Lib. VII. Epist. XXII. de ædibus quibusdam Athenis, in quibus macilenta & ingens umbra catenarum stridore, quibus vincita videbatur, reperta sit, quæ post sepulturam cadaveris cesserit. Interdum (2) ubi absconditi Thesauri & pecuniæ. Sic Wier. Lib. I. de Præst. Dam. p. 85. de Benedicto VIII. Pontifice, eqvo nigro post mortem vestro, memorat, interrogatum, cur eqvo tali veheretur? respondisse, & rogasse simul hominem, ut pecunias, quas occuluerat in certo quodam loco, pauperibus suo nomine erogaret &c. Vid. & Card. l. c. Lib. XIX. p. 968. Cum primis verò (3) ubi irritus & falsus DEI cultus viget; Sic nusquam majorem Spectrorum frequentiam leges, quàm in Papatu, quoniam Spectrorum apparitionibus Purgatorium, quod fingunt, stabilitur, & Historiam aliquam de Spectris legens, ut plurimum in Papatu accidisse, reperies. Contra ubi piorum Evangelii verbum docetur, ibi ejicitur Dæmon. Cum Philippus in Samaria prædi

prædicaret Evangelium, evanuit magna illa virtus Simonis Magi Act. VIII. Pariter & (4) in locis immundis, ubi varia perpetrantur Scelera, & deniq; (5) ubi rarò visuntur homines (vid. Es. XIII, 20. 21.) non rarò Spectra conspici solent, &c.

§. 3. Ad tempora quod attinet, perinde iis est, siue interdiu siue noctu appareant, noctem tamen potissimum apparitionibus suis elegerunt, ut docet Experientia; hocq; idè, quod, cum malè agant, lucem oderint.

Quæstio IIX.

Num Spectra Bruta & Homines, & quos infestent?

§. 1. *Bruta* etiam ab insultibus Dæmonis non esse immunia, nemo non ignorat: sæpe enim equos in stabulis experiuntur hincire, recalcitrare. Vaccæ à Spectris agitatae boare, cornibus ferire solent, quasi cum Spectris luctarentur. Sæpe, sub specie Lupi, ovium greges & alia armenta insectari Spectra & fatigare, testes sunt horum custodes. *Homini*bus autem Eadem nocuisse, ex Exemplis jam adductis satis patebit. Unicum his superaddemus, quod Spandoæ in Marchia, Patriâ meâ dulcissimâ, Anno 1594. contigit, ubi Spectra interdiu apparuerunt, & noctu homines terruerunt, allocuti sunt, sparserunt nummos, Specula, Cingula, Seta, Chartas, quas qui attigere, instar Dæmoniacorum in rabiem versi sunt. *Baldwin.* Histor. Lib. III. de Cas. Consc. c. VII. p. 611. consignavit, & ipse Ego, dum Spandoæ studiorum ergo agerem, sæpe relatam audivi: Turris (jam pulverem pyreum conditum habens) prope portam, incolis à Suburbio *Stresow* dictam, quæ Diabolo vice tabernæ fuit, adhuc hodie ostenditur.

§. 2. Præ cæteris autem Spectra immorigeris & in Parentes injuriis, detrimenta parare, exempla comprobant apud *VVier. l. c. p. 82. 83.* Nero etiam postquam Agrippinam Matrem interfecit, ubiq; Spiritus infestantes concomitantes & subsequentes habuit, & nunquam (ut *Suetonius* ait) sceleris potuit conscientiam ferre: Sæpe confessus est, se specie maternâ exagitari, atq; verberibus furiarum ac ardentibus rædis. Spectrorum etiam crudelitatem experiuntur, qui in innocentes crudelitatem exercent *Baldwin. l. c. p. 610.* Execratores vim Satanæ quin sentiant, non dubitabit, qui Exemplis apud *Godelmann. loc. cit.*
aljaq;

165
5
aliaq; plura alibi conferet. Morientibus deniq; ad stare Spectra, testis est *card. l. XIX. de R. s. p. 977.* Sed pii omnia Spectrorum ludibria pili faciunt ridendq;, qvi enim DEUM timet, nil trepidabit nec pavebit, quoniam ipse est spes ejus Sir. XXXIV, 16.

Quæstio IX.

An Spectra hominum Corpora in lupos, feles, aliamve bestiam transmutare valeant?

§. 1. *Realis & vera Corporum transmutatio an spectris adscribi possit?* est, quod hic loci potissimum disputamus. Adfirmare hanc aut sunt Gentiles quidam, apud *Spineum de strigib. p. 591. seq. Remig. Demon. p. 227. Beyerling. in theat. f. 300. Lit. L. allegati.* Neque mirum, cum propter hypotheses (quibus (α) *metempsychosin* statuerunt, it. (β) *homines & bruta sæpius Deificari*, ut & (γ) *Defunctorum manes non saltem sua, sed & brutorum forma, è sepulchris evagari*, asseruerunt) dilabi facile ad hanc absurditatem potuerint. Sed quod iis etiam è Christianis adstant Spondanus ad *Homeri Odysf. p. 137. seqq.* & Pomponatius de *Incantam. p. 275. seqq.* mirari subit. Bodinus equidem *Demon. p. II. c. VI. & in Confut. VVieri p. 767.* ut & Fridrichus in *Oratione de Lycanthropis p. 41. seqq.* causæ suæ diffisi, modestiores paulò videri cupiunt, dum, Substantialem hominum in bruta transmutationem à se statui, inficias eunt: Verùm conferenti eosdem II. cc. patebit, quod, licet cum aliis *totalem* non asserant transformationem, quâ totus homo in bestiam verè mutetur, *partialem* tamen seu *semisubstantialem*, quâ Corpus hominis in Corpus bruti, salvâ manente animâ, verè convertatur, omnino defendant. Sed iis, quo ad stipulari minus possimus, obstat, quod ejusmodi transmutatio supernaturalis sit, adeoq; soli DEO, non Diabolo, conveniens & possibilis.

§. 2. Exinde tamen prorsus negari transmutatio non debet, aut cum Paulò Æginetâ (*apud schott. l. c.*) aliisq; prætendi, *quod omnis in historiis reperta metamorphosis, atra bilis excessu & morbâ, quæ medicis Lycanthropia audit, contigerit.* Etiam si enim aliqua exempla de hoc morbo, plurima tamen de Diabolicâ transmutatione intelligenda sunt: illa præsertim innuo, quando homines non sibi solùm, sed & aliis, Feles, Lupi, Bufones &c. visi sunt, de quibus Bodinus *Demon. à p. 323. ad 357. Remig. Dam. p. 224. Schottus l. s. p. 84. seqq.*

B 3

conferri

15.

16.

17.

conferri merentur. Ejusmodi autem Diabolica transformatio cum vera non sit, pro *apparente & prestigiosa* habenda est; eâq; rursus vel *Integrali*, quâ integer homo in *brutum*, vel *Partiali*, quâ membra aliquot in partes brutinas, transformari videntur. Posterioris generis illusiones de *Zyrene Bobemô* plurimas recenset Dubravius *Lib. XXIII. Hist. Bobem. p. 192.* quod convivis Regis variè illudens, modò manus ipsorum, ne ad patinas porrigere valerent, in pedes boum, modò in ungulas eqvorum transmutaverit. Cætera autem, quæ ibi de *Zyrene* copiosè refert, Germani nostri D. Fausto (cujus, historia nescio an fabula, notissima est) vulgò adscribunt. De *prioris generis* transmutationibus uberrimam messem metere qui vult, apud Historicos potest v. gr. *Olaum M. Lib. XIIIX. c. XLV. XLVII. Camerar. Cent. I. Hor. Succif. p. 278. Vier. lib. 4. de Prestig. Dam. c. 23. &*, qui instar omnium erit, *Schott, in Phys. Cur. Lib. I. c. XXVI.*

S. 3. Cæterùm, quot modis præstigiosa hæc transmutatio exercetur, accuratè definiri vix potest, *Mυπιολεχvίτης* enim Diabolus est, variisq; hominem modis illudit. Prout tamen exemplis edocemur, præcipuè (I) ejusmodi Lycanthropos altò somnò detinere, iisq; dormientibus Phantasiam corrumpere consuevit, ut in lupos, feles &c. transformatos, & beluina effecta producere sese credant; cum tamen ipse Diabolus vel immediatè nudà effascinatione, vel mediatè alterius Corporis applicatione, omnia perpetret. Ita præter Augustin. *Lib. XVIII. de civit. D. p. 591. seq. Bald. l. c. p. 556. Sperl. Inst. Phys. p. 226. Camer. Cent. I. Hor. Succif. p. 228. Peucerus de Divinat. p. 282. 284.* aliiq; sentiunt. Exemplorum autem numerum non inimus, cum ipse numerus veter. Sed insuper (II) *vigilantibus* etiam sæpe numero illudit *cacodæmon*, eorumq; Phantasiam corrumpit, ut & ipsi (haud tamen sine permissione divinâ) bruta se esse putent & adspicientibus quoq; ita appareant. Vid. *Spineus de strigib. n. 581. Stengel. de Monst. p. 507. 508. Sprengerus in Malleo Malef. part. I. à p. 142. ad 151. & p. 299. seqq. Voëtius p. I. Disp. Theol. p. 938.* Hunc tamen transmutationis modum cave (α) confundas cum Lycanthropiâ morbosâ: uti enim hæc duo *causa efficiente*, quæ in morbo isto Natura, hic verò Diabolus est; ita & *circumstantiis* differunt, cum Lycanthropi illi in bestiam versi aliis nunquam videantur, quod tamen hic accidere, exempla probant. Neq; (β) eundem universalem, omnibusq; congruum

167 5

congruum exemplis, cum Wiero *Lib. II. de Praes. Dem. c. XXVII.*
& *Lib. V. cap. X. & XI.* pronuncies. Obstant enim, quæ sequuntur.
Etenim (III) magum interdum velocissimè, summoveere, seramq;
ac brutum ejus loco substituere, insensibiliter novit Diabolus, hisq;
offaciis, ita dementare hominem, ut conversus in bestiam videatur.
Cui asserto *Cundis in Not. ad Hutter. Lec. V. q. 17. p. 411. & Bald.*
.c. lib. III. c. V. p. 555. favent, it. *Voët. in Diss. select. part. I. p. 938.*
Stengel. l. c. p. 508. & Delr. l. c. p. 118.

§. 4. Freqventer etiam (IV) sagis bestiarum pelles & exuvias sic
à Dæmone aptissimè accommodari, ut Spectatores veros se Lupos
videre credant asinosq; &c. cum Henr. Nicol. *de Mag. Act. p. 138. seqq.*
Vossius de Idolol. p. 946. Stengel. de Monst. p. 497. & Voët. l. c. exi-
Rimant. Tandem (V) Pessimo Spiritui insolitum non est, æream
ex aëre compresso bellæ imaginem producere, eamq; ita Mago suo
aptare, ut capiti caput, os ori, ventri venter, pes pedi omniaq;
membra membris respondeant. Eam *Vossius de Idol. p. 946. Sennertus*
de Inst. Med. l. 3. p. 300. & Spineus l. c. p. 505. opinionem fovent,
Exemplisq; Stengel. l. c. p. 471. & Delrio Diss. Mag. p. 188. compro-
bant. Atq; h. m. non miraberis, si vulnere, quod Corpori mentito
nonnunquam infligitur, etiam ipsi magi conficiantur. Aliàs autem,
quoties ipsis quiescentibus Diabolus eorum vice implet (ut paulò
ante monstravimus) tum vulneribus, sibi incassum illatis, domi con-
sauciat ipsorum Corpora; iis sc. partibus, quæ parti cuius in Corpore
lupi, felis, bufonis &c. sauciati respondent. *Conf. Gerh. Rem. VIII.*
L. L. rbeol. th. 157. Slevogt. in Diss. Phil. p. 844. &c.

Quæstio X.

*An, ut homo adhuc vivens eodem tempore sit in diversis locis,
Spectra possint efficere?*

§. Pro affirmativà quidem sententià Exemplis permultis pugnant
adversæ partis Socii. Sic *Schott. l. c. lib. I. c. XXV.* ex *Origene* refert
Pythagoram eodem tempore in duabus urbibus esse conspectū; *Rereng-*
gerum Magum eadem nocte & Romæ fuisse, & in Turonensi Ecclesiâ
lectione decantasse &c. Sed nos Dæmoni hoc denegamus, quippe quâ
supernaturalia non potest. Idem numerò autem corpus, ut in diversis
locis eodem tempore præsens sit, præstare posse, naturæ vires superat.
Præterea

15.
16.
17.

Præterea nunquam Corpus novum occupat locum, quin veterem deserat. Quando autem ejusmodi Exempla, prout memoravimus, contingunt, per præstigias & oculorum illusiones fiunt, ut ii, qui alibi erant, esse videantur ubi non erant: Vel, ut *schott. l. c.* rem explicat, Dæmon absentes, in assumpto ex aëre Corpore, repræsentat.

Quæstio XI.

An Spectrorum aut Dæmonum ope Sage ad montem Bructerorum, aliæ conventicula, verè transportentur; an verò Satana saltem lusus meræq; præstigiæ sint?

§. 1. Utriusq; sententiæ Patroni à multis retro seculis accereri huc possunt, & reperire eos licet apud Voet. in *Disp. select. p. I. p. 948.* Bened. Carpz. in *Pract. Criminal. p. I. q. 48. n. 22. 57.* & Delt. in *Disq. M. Lib. II. q. XVI.* Nos autem, regiâ seu mediâ incidentes viâ, interdum *Φαινομένως* s. *apparenter* hoc fieri, ac justò Dei judicio Diabolum ministris suis, vel Phantasias turbando, vel Soporiferas poriones propinando, aliisve mediis, illudere, concedimus. Experientia siquidem testatur, quod Sage, conventiculis Satanicis interesse sibi visâ, profundo somno oppressâ, domi in cubiculis jacuerint, & tamen cum evigilarent, de epulis, tripudiis, aliisq; deliciis Satanicis, egregiè nugatæ fuerint. Interim verò, quod interdum etiam hircis, selibus, baculis, unguentis stigiis perlitæ, ceremoniisq; ludicris consecratæ, *verè & realiter animâ & corpore*, (non solâ animæ è corpore educatione, ut *Bodinus* defendere satagit lib. 2. Dæmon. c. IV.) ad comitia nocturna deportentur; omnino arbitramur.

§. 2. Præterquam enim, quod *possibilis* ejusmodi transportatio Diabolo sit (ut partim ex *Dan. XIV. 35. 38.* & *Act. VIII. 26. 39. 40.* præsuppositò, quod eadem malorum Angelorum, quæ bonorum potentia sit, nihilq; ipsis per lapsum de Naturæ dotibus perierit; partim ex *Matth. IV. 5. 8.* manifestum est) etiam Exempla apud *Remig. Lib. I. Dæmonolatr. c. XIV. seqq. Delv. Disq. Mag. Lib. II. Qv. XVI. schott. l. c.* & alibi passim obvia, evidenter nos edocent, quod interdum etiam *actu & verè* eandem DEUS exerere Diabolo permiserit. *restantur* id curiosi quidam, Satanae pacto non obstricti, qui unguentò, aliisq; lamiarum ceremoniis adhibitis, in consortio Sagarum vigilantibus oculis

169 15

oculis abducti, conventicula & epulas viderunt, & in poenam curiosi-
tatis illicitæ magno deinde periculo, imò fauciati plerumq; domum
repedare coacti sunt. *restantur* illi, qui iter facientes conventibus
Diabolicis supervenerunt, notas quasdam mulieres observârunt;
Disparente cœtu, relicta ab iis per oblivionem argentea vel ænea vasa
acceperunt, maritisq; sua esse agnoscentibus, restituerunt; & vestigia
tandem saltantium dæmonum hominumq; Magistratui ostenderunt.
Conf. *Schott. l. c. C. XXIII. p. 68. & 78. & Delv. l. c. p. 283. seqq.*
restantur deniq; ipsæ Sagæ, quæ, eidem conventui se interfuisse,
in & extra tormenta passæ sunt, ac unam idemq; unanimiter pronun-
ciârunt, ne in minutissimis quidem discrepantes circumstantiis. *Nun-*
quam verò ut hæud absurdè colligit Schottus *l. c. p. 78. tanta erit*
omnium, locis ac temporibus dispositarum studiorq; disjunctissimarum,
consensio, cum non sit eadem omnium temperies, nec eadem cerebri
& Phantasia Dispositio: sine quibus tamen Dæmon non illudit.

§. 3. Neq; asserto huic quicquam officit, quod Dissidentes
impossibile esse, urgeant, ut brevi momentò corpus gravæ multa passuum
millia percurrat: Cum haud dubiè dirumperetur, & ipsæ sagæ, adeo
violenter per aerem raptæ, prorsò exspirarent: quemadmodù alias secun-
dum naturam paulo concitatus currentes anhelitum sustinere nequeunt.
Etenim hoc tantummodò in iis, ubi omnia naturaliter se habent, pro-
cedere perpendendum est. Hic verò Diabolus violenter, perniciosissimè
ac vehementius, quàm moveri ab ullo unquam corpore queunt,
corpora movet. Neq; ex hac motùs vehementiâ Sagarum verenda
est Disruptio aut Suffocatio, cum aerem istum ubi transitus futurus est,
findere ac reprimere ita noverit Diabolus, ut nec anhelitus impediatur,
nec membra solvantur. Hinc Libavius *p. I. singular. p. 324.*
Striges motu illo dementari existimat, ut ecstasim patiantur, donec ad
locum propositum pertingant: tempore autem ecstaseos vel nullam
feri, vel minimam respirationem. Imò *Jacobus, Angliæ Rex, Lib. II.*
Dæmon. c. IV, Præstigiatores hosce motu diuturniore non ferri, arbi-
tratur, quàm quantò halitum intra se continere queant. Plura quæ
obstare sententiæ nostræ videntur, ipsi conflictui reservabimus.

Quæstio XII.

An Spectra cum hominibus concumbant, & generent?

§. 1. De duobus quaritur; prius ergo quod attinet, concumbere
C Dæmones

15.
16.
17.

Dæmones posse cum hominibus, partim *phantasticè*, partim *realiter*, quando assumto aliquo Corpore congressus fit, facile concedimus, idq; iis, qui apud *Nic. Remig. Lib. I. Demon. c. VI.* contrarium tenent, opponimus. Posterius autem, quod proles nasci ex Spectris possit (quæ *Mart. Delrii Lib. II. Disq. M. quæst. 15. it. Paul. Grillandi tract. de sortileg. q. 7. n. 12. & Bodini lib. 2. Dæmonom. c. VII.* sententia est) plane negamus. Spectra enim, quod ex Definitione, supra Quæst. II. exhibitâ, patet, Spiritus sunt: Spiritus autem uti Corpus Naturale non habet, ita nec organa procreandi possidet, nec procreare valet. Et, si vel maximè aliunde Corpus assumeret, & in eò Succubum ageret, semenq; hâc fraude Viro aut aliunde ademtum, mulieris alicujus, cui post incubus effectus, sinui in ipso actu instillaret; non tamen generatio ex hoc fieri poterit. Semen enim extra naturalia sua receptacula emissum, & non simul in genuinum locum muliebrem immissum, statim calorem, Spiritus, & consequenter ipsam formam, amittit. *Nec Diabolus semen prolificum viri tantâ celeritate perferre ad commiscendum muliebri semini potest, ne id in viâ spiritum vitalem & calorem, sine quo tamen nulla procreandi facultas, amittat*, eruditè J. C. Cus consummatissimus B. Dn. Carpozovius in *Pract. Crim. P. I. Q. 49. num. 39. & Quæst. 50. num. 66. differit.*

§. 2. Quando autem Sagæ gravidarum affectiones sentire, item partus doloribus se affectas, aut parere se credunt; mera glaucomata sunt à Diabolo ipsis objecta. Plura hac de re differere nobis non licet; parcimus enim meritò cum pudicis auribus, tum nobismet ipsis, quippe quorum juventutem, hæc omnino dedecere videntur. Confer interim *Job. Georg. Godelmann. tract. de Mag. & sag. rectè puniendis lib. II. c. V. Sperl. Instit. phys. Lib. II. c. XIV. q. II. Wier. Lib. II. de Præst. D. c. 39. & 42. &c.*

Quæstio XIII.

An Spectra etiam futura prænoscant?

§. 1. Id non immeritò disquirimus: Spectra enim interdum futura prædixisse, quibus exactè eventus respondit, multæ testantur historiae, hinc inde apud Autores obviæ. Nos quomodo id obtingat, paucis tantùm delibabimus. Olear. *in Leg. Pers. Anno 1637.* ridicula de Persis observavit, credere nempe simplices hos, *Diabolum unum super altero stare erectum seric longissimâ, usq; dum ad Cœlum supremus contingat*

171
5
contingat (Corporeos enim credunt Diabolos, & staturæ humanae similes:) Hanc consilia superum furtim auscultare, donec DEUS advertat iniquum, & dejiciat supremum istum. Contingere autem dejectionem ejusmodi putant, quotiescunq; stellam vident cadentem; hanc enim, Dæmonem illum deturbatum esse, pronunciant. Unde & meteoron illud conspicientes in genua mox prolapsi, DEO gratias agunt, quod inimicum impediverit, præcipitemq; dederit. Verum simpliciter hominum hoc dandum.

§. 2. Nos potius Spectra futura prædicere posse asserimus, tum ob summam, quam ex diuturna sibi observatione compararunt, experientiam; tum ob naturæ suæ Subtilitatem, Angelicæq; ingenii acumen, quò optimè, & longè certius hominibus, rerum naturalium causas norunt, earumq; impedimenta. Aliquando, ut loquitur Augustinus de Divin. Dæm. c. 5. quæ naturalibus signis futura prænoscent, quæ signa in hominum sensus venire non possunt, aut prædicant: tum deniq; ob agilitatem & sensus acrimoniam. Omnis enim spiritus (i. e. Angeli & Dæmones) ales est, inquit Tertullianus Apol. advers. Gent. c. XXII. igitur in momento ubiq; sunt, totus orbis illis locus unus est, quid ubiq; geratur, tam facile sciunt, quam enunciant. Plura vid. apud Bald. lib. III. cas. Consc. c. 2. cas. 2. Scharff. Pncip. lib. III. cap. 4. Wier. lib. I. de P. D. c. 9. Delr. Disq. M. Lib. IV. c. II. Q. 2.

§. 3. Ne verò ad absurdum hæc trahat quispiam, discernenda probè sunt Futura. Nonnulla enim à causis naturalibus & necessariis, alia contra ab agentibus liberis dependere novimus. Ex quibus priora saltem Spectrorum notitiæ (quanquam & hæc posita conditione, nisi impedimenta inferat omnipotens DEUS) patent. Quoad posteriora autem, (ubi an cogitationes hominum quolib; spectris consent? disceptari plerumq; solet) distingvendum esse censentes, inter cognitionem à priori (sive, ut alii, immediatam) & à posteriori (aliis mediatam) hanc saltem illis ascribimus. Eamq; sibi comparant vel per signa, qualia sunt mutatio vultus, opera exteriora, studia in quæ propendet homo, dispositio ac temperamentum corporis, verba &c. vel ex revelatione, si ipse homo cogitationes suas aperiat. Immediate interim & à priori, nulla hominis cogitata novit Diabolus, nisi, quæ ipse suggerit: quemadmodum Judæ, Christum prodituri, consilium cognitu ipsi facile erat, quia ipsemet inspiraverat.

Qv. XIV.

15.
16.
17.

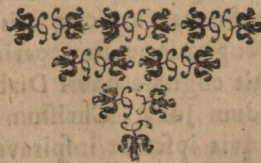
Quæstio XIV.

Quibus signis & Indiciis Spectra nasci queant ?

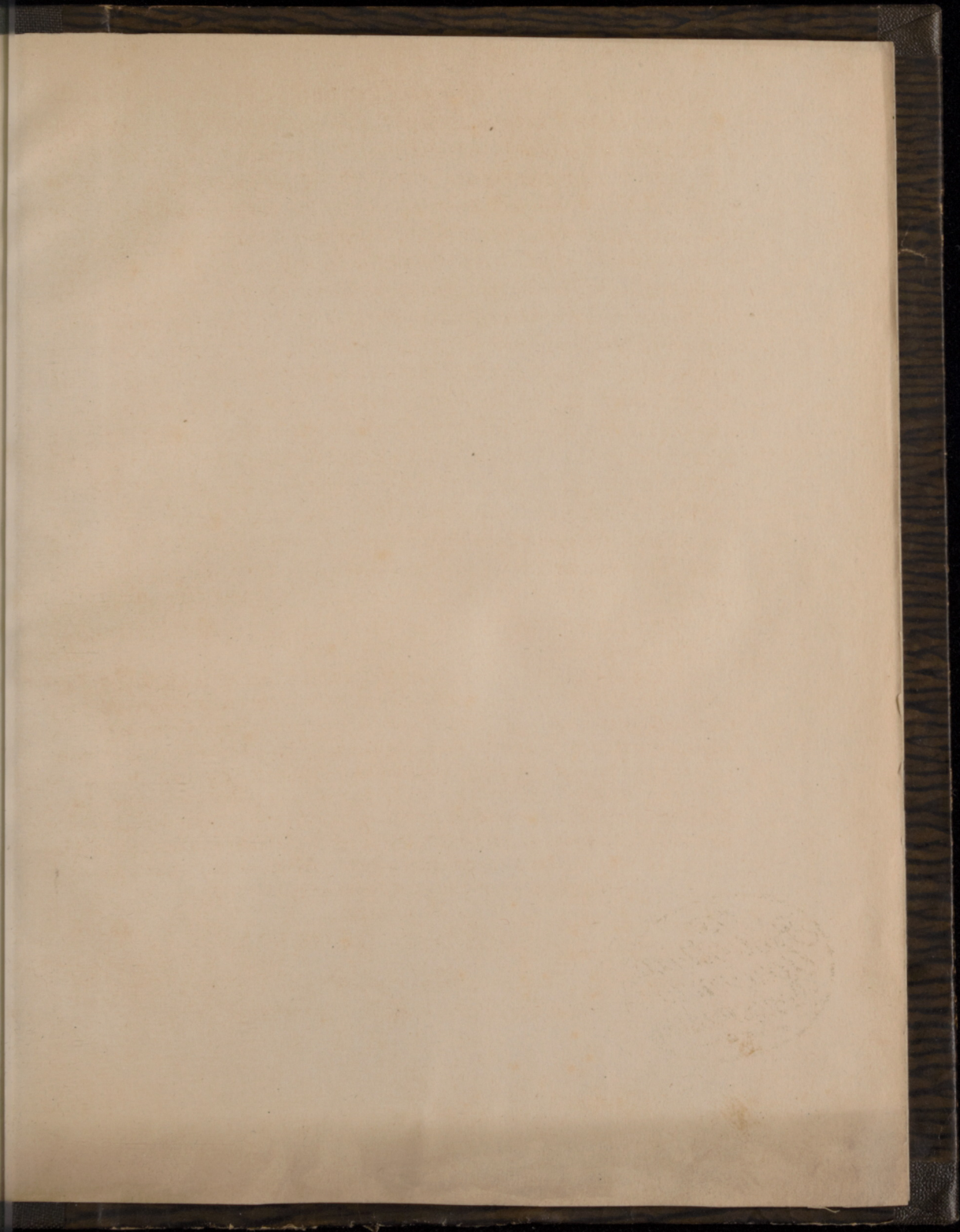
§. 1. Vulgò aspectabili aliquâ deformitate Spectra prodi dicuntur, eorumq; fraus deprehendi posse. Quod & veritati non dissentaneum; Diabolus enim, etiamsi omnia membra & qualitates Corporis ejus, cujus imaginem repræsentare cupit, exactè exprimere nitatur, quò magis deceptioni aptiora sistat perfecta Corpora, non tamen valet: divina siquidem obstat providentia. Interdum enim Spectra *naso* eminentiori, alterà *manu* strigosà, villis, hamis, aut ungvibus deformi deprehenduntur; nunc *corpus* pilosum, nunc *pedes* corneos, bifidosq; eos, habent; nunc *quantitate* maximâ, nunc minore multò, quàm par erat, conspiciuntur. Modò *colore*, modò *sermone*, quò utuntur stridulò, subsibilante, confusò, obscurò, debili, pusillò & quasi ex dolio, vel per testam rimosam, suspecta fiunt. Non rarò ex *inceffu* fraus colligitur, quod levi quasi ventò, naviculæ instar, proagantur, nec alternatim atrollendo pedes promoveant gradum; imò ex *obrevitu* quoq; dignoscuntur, quod palpebras nunquam concludant. Quæ omnia exinde provenire laudati sæpius Autores existimant, quod membris Corporeis uti minùs sciant, quodq; instrumenta Corporis induti inepta ad hæc negotia reperiantur.

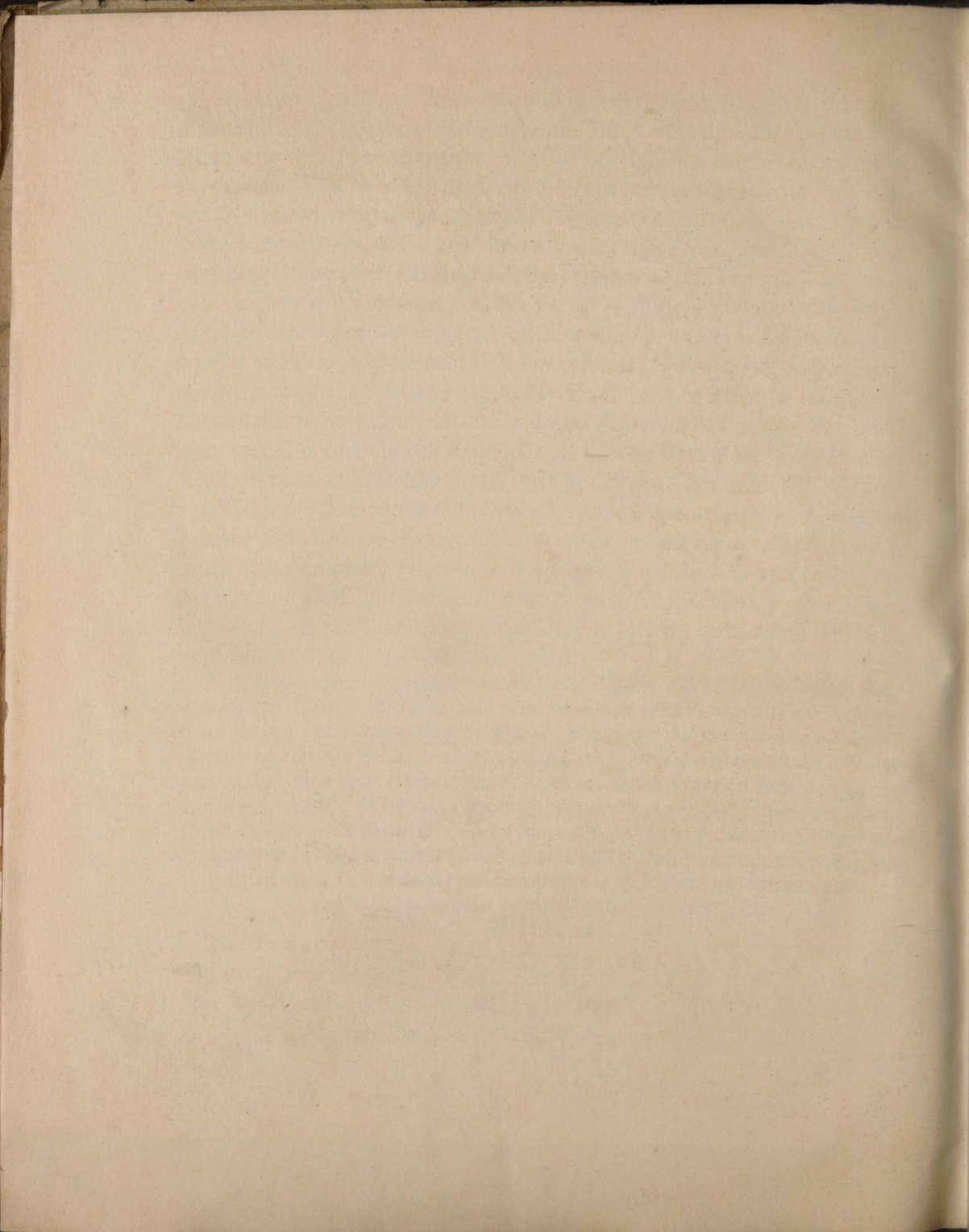
§. 2. Restabat nunc etiam *de adjuratione spectrorum* it. *de remediis quibus pelli possint*, quæstiones subjungere. Verùm hæc de re ex instituto Theologi. Ad quorum limites cum nobis transire non liceat, hic pedem figimus, atq; DEO T. O. M. Spirituum omnium Creatori nosmet commendamus, qui tutissimò, nos, & omnes in Christum verè credentes, Sanctorum Angelorum præsidio custodiat, & à malignorum Spirituum potestate immunes præstet: Cui æternas, in vitâ æterna aliquando cùm Beatorum

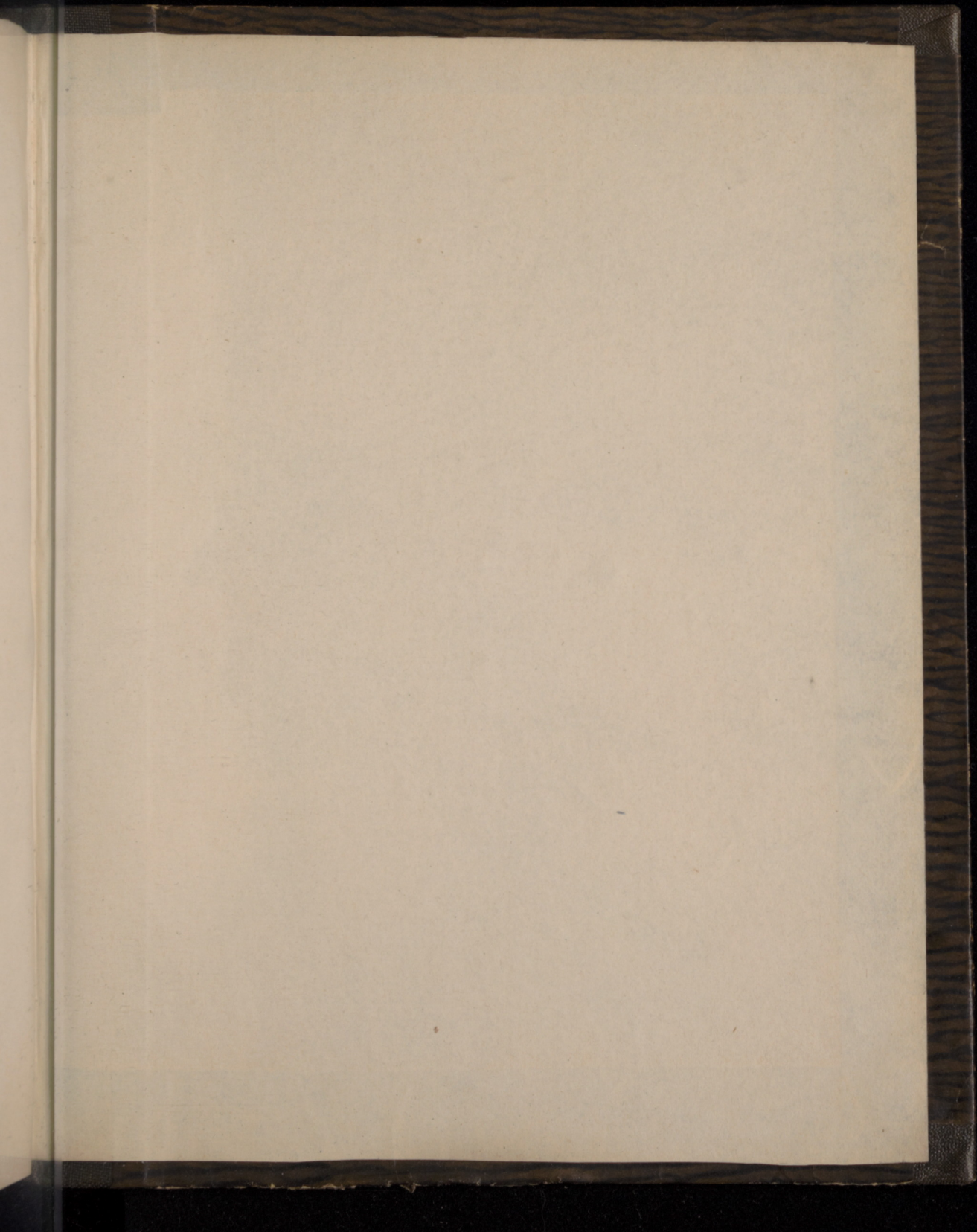
Choro canemus gratias, dicemusq;
gloriam.

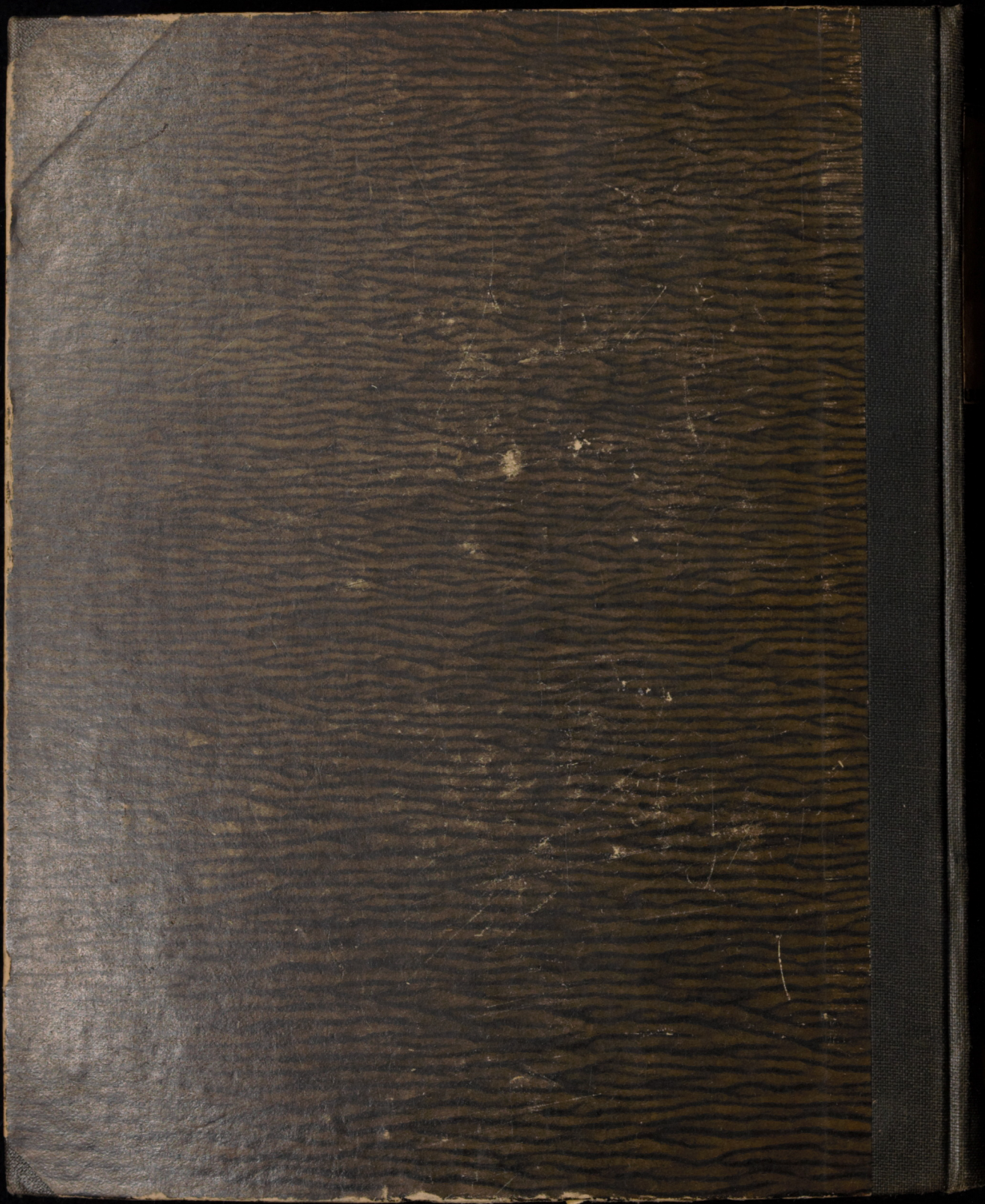

& An
erit in
cia ad
iv. Ha
calam
for un
operati
on faci
nicale ex
a equi
mpore
lo bene
Il cap.
Centu
quis per
quam
sim ra
crisim
simi
i. Pri
humana
adferre
di mro
14700
in facis
numeri
officia
pe
1471

the scale towards document

159 15

is etiam formâ indutâ, ceu deceptioni com-
 ibus apparuisse Spectra, apud omnes constat.
 beatorum Exercitus visi leguntur. Sic refert
 Crithemiô, non longè à Wormatiâ multis die-
 bus armatorum & equitum & peditum multitu-
 quam ipsam Historiam *Christ. Besoldus factus*
 II. ex Nicolao Leonico adduxit. Sæpe etiam
 cujus & noti, jam mortui jam viventis, jam
 certi & ignoti hominis specie, nunc monstri
 nunc faminæ, nunc pueri nunc senis, Spectra
 res legere est. *Wierus lib. I. de Præst. Dem.*
 simul & horrendam, historiam memoriæ
 inquit, *Hammele ad eliciendos mures con-*
facinore ingratitudinem, cum illi ex pacto non
d. 25. Junij hinc tibicinem (Omnicolore
rietatem) centum & triginta pueri Hammele
varie sub monte, Roppen dicto, perierunt. unus
Plura qui desiderat Conf. Gas. Schott. l. c.
water. de spect. & Lemuribus. Joh. Georg.
vis beneficis deû, bis recte puniendis, qui 4.
 quæ legens obstupesceres & comæ starent,
 am à nobis omissa.
 q; sub formâ non rarò Spectra conspecta esse,
 monstrari exemplis. *Canis nigri effigie Spectra*
 s custodivisse, *Cardanus* habet *Lib. XIX. de*
tum præterea, Draconum, Arenarum, Bufon-
m, Vespertilionum, Merularum, & passerum;
n, Ursarum, Simiarum, Asinorum, Hircorum,
 ie, hominibus illusisse, imposuisse, molestiam
 ntulisse, experientia testis est, & adductorum
 Hoc interim mirandum, & divinæ omnino
 n, nusquam, Spectra *Agni* aut *Columbæ* specie
 oluntate DEI non permittente (ceuloquitur
ilos. p. 84.) ut duas hæc creaturas, quarum
 iritus S. adumbratur, ad defraudandos homi-
 ritus; vel voluntate propriâ, quia tantopere
 à DEO

15.
16.
17.